

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cilella, koroške ulice, št. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Okr. volitve v Slov. Bistrici.

Kakor je že bilo v „Slov. Gosp.“ naznačeno, so se vršile volitve za okrajni zastop, dne 16. julija za veliko posestvo, 18. julija za mesto Slov. Bistrica in trga Makolje in Studenice, dne 22. julija pa za kmetijsko skupino. Obe stranki, slovenska in nemška, ste se pripravljali, kakor ava ljuta sovražnik, na odločilen boj. Naši nasprotniki, njim na čelu usnjar Nasko in mestni pisar Pitschl, so vsa sredstva upotrebljevali, samo da bi zmagali. Pa sedaj jim je bilo prvokrat osoda nemila.

Ko pridemo dne 16. t. m. volilci iz skupine velikega posestva k volitvi, so se nam naši nasprotniki posmehovali in naše volilce begali, pregovarjali, strašili, in so nekaterim po sili svoje lističe vrivali, pa bilo jim je vse zastonj, kajti bili so od naše strani izvoljeni gg.: Karl Hrastnik, Franc Mlakar, Ant. Hajšek, Jožef Heržič, Karl Adelstein in Anton Grundner. Da sta bila Hartner in baron Post izvoljena, tega smo si sami krivi. Tako smo mi prvokrat v skupini velikega posestva zmagali. Nevolje naših nasprotnikov popisati ne bilo bi mogoče.

Najbolje obžaljevanja vreden se nam zdi Rudolf iz Spod. Polskave, kajti on je na den volitve zares več, kakor smešno se za nemčurško stranko še potegoval. Da je sedaj gospodarstvo njim odklenkalo, to so dobro vedeli, ker je tudi trg Makolje č. g. M. Lendošeka in Jermana volil. Edino upanje bile so njim še sedaj občine, kajti mislili so, tukaj, če že ne več, vsaj štiri svojih pristašev do izvolitve spraviti, in si na ta način zopet večino zagotoviti. Delali so vsi njih pristaši, kolikor je bilo mogoče, in so na den volitve lovili volilce tje v gostilno „zum Hirschen“ pri Auerju. V tem poslu posebno odlikoval se je Lev, bivši kmet v Novi vesi, kateri je volilce s tem vabil, da je tam dosta piti in jesti, naj le tje gredo. Tudi g. Baumann iz Pekla je po svoji stari navadi,

volilce pregovarjal, kolikor mu je bilo mogoče, ali vse delo bilo jim je zastonj. Naši volilci so se zbrali tamkaj v gostilni pri Petru, kjer smo se zaradi volitve dogovorili, in smo se točno ob 10. uri podali na volišče.

Se sedaj, v zadnjem trenutku, so nemčurji delali in upili na naše volilce, pa ves trud teh ljudi ni ničesar izdal, kajti pol ure pozneje se je pokazalo, da je zmaga naša, in to tako sijajna, kakoršnje resnično nismo pričakovali. Dobili so od oddanih 72 glasov naši po 50 glasov in so bili naslednji možje izvoljeni: Koren Miha, Šega Jožef, Pogorevc Ferd., Vehovar Jakob, Kropce Jožef, Deteček Jožef, Ašič Fr., Jerovšek Anton, Kresnik Ludvik in Miha Ajd.

Sedaj smo prepričani, da je v našem okraju nemčurstvo zgubilo tla, iz katerih je toliko let tako oholo rastlo, da se je že bilo bati, da ga ne bo mogoče več iztrebiti. Pa pri sedanji volitvi se je pokazalo, da mi slovenski kmetje ne potrebujemo več jerobov, kateri bi nam gospodarili, kajti mi imamo v naši sredini zadosti mož, kateri z nami enaka bremena nosijo in bodo boljše gospodarili, kakor se nam je pa dosedaj gospodarilo.

Najbolje je pa to za obžaljevati, da so nam nekatere občine, kakor Žabljek: Pajka, Vrhloga: Soršaka, Hrastovec: Turina za volilce poslale, kateri so z nemčurji glasovali. In to so storile občine, katere so bile vsikdar najboljše zanesljive. Opominjamo vas toraj, dragi občani, z naprej značajne može voliti, kateri se ne bodo dali za pivo in vržinke pregovoriti in celi občini sramoto delati. Nočemo dalje razpravljati vseh onih občin, katere so popolnoma nemčurjski volile, kakor Nova ves, Črešnjevce, Gornja Polskava, Modraže, Pekel, Lušečka ves itd., samo toliko vas opominimo, da se vzdramite iz spanja in si za naprej volite poštene narodne može v občinski zastop, kateri vam ne bodo pri vsaki priliki sramote delali. Pomislite, da je pred 10 leti bilo večji del pri vseh občinah tako razmerje, kakor je še sedaj

pri vas. Posnemljite toraj druge občine, katere so že zdavnej stresle nemčurski jarem raz sebe, in bi se sedaj resnično sramovale s temi ljudmi kdaj kaj več imeti opravka.

Tako smo se borili in se še bomo za naše pravice in ne odložimo poprej orožja iz rok, dokler ne bo zadnji naš sovražnik premagan in nam vse pravice, ne samo zagotovljene, ampak tudi resnično izpolnjene.

Več volilcev.

Priproste misli o narodnosti in kmeti izobrazbi.

Gotovo vsaki domoljub, kateri v resnici ljubi svoj narod, obžaljuje, da so se Slovenci pred nekaterimi leti zavoljo narodnega programa razcepili v dve stranki, namreč v Staro- in Mladoslavence.

Sicer se je ta razpor, hvala Bogu, že nekoliko poravnal, vendar pa se še večkrat vname, zlasti po časopisih, in težko, če bode kdaj napočila srečna doba prave edinosti in sloge. Če ravno je ta narodna vojska iz jedne strani sicer koristna, ker se zmote in kriva načela razkrivajo in presojujejo, vendar bi Slovenci imeli veliko večjo moč in veljavo, ko bi bili složni in edini ter bi vsi vzajemno delovali pod geslom: „Vse za vero, narodnost in omiko“.

Lep je — na oči — program Mladoslavencev: „Vse za narodnost, omiko in svobodo“, vendar, vendar ne velja, ker ne zadostuje človeškemu namenu, ker je zavrgel to, kar je za človeka najboljše, namreč sv. vero.

Brez vere pa vsa narodnost, omika in svoboda, nima najmanjše veljave, je samo lupina brez jedra, zakaj vsi naporji za narodnost in omiko, ako niso združeni z nauki sv. vere, človeka nikakor ne osrečijo, že na zemlji ne, in ko gleda človek v drugo življenje, nimajo za nj najmanjše tolažbe in upanja za srečno večnost. Kdor ima pravo pamet in modrost in ni duševno slep, bo vse svoje dušne in telesne moči porabil v prvi vrsti v ta namen, da si pridobi večno domovino; drugič bo pa tudi ljubil svojo časno domovino ali svoj narod, ter bo, kolikor mogoče, delal za njegov blagor in napredek in tretjič si bo pridobil tudi potrebne in dostojne omike, da bo koristen ud človeške družbe.

Obžaljevati pa je, da imajo nekateri slov. rodoljubi, poleg obilno dobrih, tudi nekaj krivih načel, in tukaj posebno mislim, kar zadeva kmeti omiko. Čital sem v nekem novejšem slov. listu, ki je v drugem oziru prav izvrsten in hvale vreden, da prevelika omika je za kmeti pogubna, da učen kmet je brezveren, ni za gospodarstvo in sploh malo kaj velja; nikakor mu ne sodi, da bi za „plug držal in zraven časopise prebiral“. Resnica je, da marsikateri omikan kmet, ako ga napuh pravzame, zgubi

vero, zabrede v hudobije in pride tudi na „kant“; da bi pa omika sploh bila za kmeti stan nevarna, to je pa nespametno misliti. *) Ako človek po svetu pogleda, prepriča se pač lahko, da nevednost je največ kriva, da se toliko ljudi pogubi, in sicer zato, ker nimajo spoznanja božjega, ne spoznanja samega sebe. Nevednost zakrivi sploh največ hudodelstev, potem slabo materialno stanje, revščina in nramni propad. Krivo je torej, kdor misli, da ima kmet že zadosti omike. Ker sedaj vse napreduje, je pač potrebno, da tudi kmet ne zaostane v omiki in napredku. Veseliti mora vsakega domoljuba, da se vedno množi število izobrazenih in značajnih slov. kmetov, ki imajo verno, domoljubno in za vse dobro vneto srce. Kako veselo je, v katerih župnijah so zavedni in izobrazeni ljudje, posebno mladina! Imajo bralna društva, čitalnice, skorej pri vsaki hiši Mohorske knjige, citajo v obilnem številu razne slov. liste, imajo velike pvske zборе za cerkveno in narodno petje, — sploh so navdušeni za vse, kar je lepo, dobro, nramno in plemenito.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Sitno mrčesje.

Poleti trpi živina veliko od mrčesjadi in gospodarju je veliko na tem, da jo je ubrani, kjer more. Pripomočkov zoper mrčes nasvetuje „Mir“ te-le: Najbolji so pač, pravi, domači. 1. Voda, v kateri se je kuhal tobak. Na en del navadnega tobaka se vzame 35 delov vode in s to tekočino se izmijejo posebno občutljivi deli života. 2. Jesih, v katerem so se kuhali zeleni orehovi listi. Vzemi zelenih orehovit listov ali zelenih orehovit lupin, ki se kuhajo v jesihu. Če se žival s to tekočino izmije, jo pusti mrčes več dni pri miru. 3. Razredčen bencin, razredčen petrolej, tudi močno razredčena karbolna kislina je jako dobra, da zabrani pritiskanje muh v ušesa. Le ne smejo se te reči pogosto na istem mestu rabiti, ker sicer pekó. Veliko trpi zlasti živina, ki mnogo dela po gozdnih senožetih in po zemljah, ki so z grmičevjem poraščene, kjer se mrčesi posebno redé. Razun omenjenih sredstev služi tu tudi dobro, ako se nataknejo živini kapice na ušesa in če se pokrijejo z gosto mušjo mrežo. Da se branijo odprte rane, kamor muhe kaj rade posedajo ter svojo zalego vanje polagajo, je prav dobro, rane namazati s terpentinovim oljem ali karbolno kislino. Če je živina tako hudo pičena, da ji dela bolečine in pičeno mesto zateče, daje se na dvojen način pomagati in sicer: pičeno mesto se namaže z rujavo žlindro iz tobakarske pipe in bolečina se takoj polajša, ali pa

*) Tega ne trdi nihče, tudi oni list ne. Ured.